

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Ruimtelijke onderbouwing

Natuurontwikkeling Empese en Tondense Heide, tweede fase

Gemeente Brummen

Datum: 11 mei 2022

Projectnummer: 170420.01

ID: NL.IMRO.0213.OMGBPBG700049-va01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ligging en begrenzing besluitgebied	3
1.3	Geldende bestemmingsplannen	5
1.4	Leeswijzer	7
2	Het project	8
2.1	Huidige situatie	8
2.2	Toekomstige situatie	9
3	Beleid en regelgeving	12
3.1	Rijksbeleid	12
3.2	Provinciaal beleid	13
3.3	Regionaal beleid	16
3.4	Gemeentelijk beleid	17
4	Milieu- en omgevingsaspecten	20
4.1	Milieueffectrapportage	20
4.2	Bedrijven en milieuzonering	20
4.3	Bodem	21
4.4	Natuur	22
4.5	Water	23
4.6	Archeologie	31
4.7	Cultuurhistorie	32
4.8	Geur	33
4.9	Externe veiligheid	33
4.10	Geluid	35
4.11	Luchtkwaliteit	36
4.12	Verkeer en parkeren	37
5	Uitvoerbaarheid	38
5.1	Economische uitvoerbaarheid	38
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	38

Bijlagen

- Bijlage 1: Inrichtingsplan
- Bijlage 2: Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Bijlage 3: Bodemchemisch onderzoek
- Bijlage 4: Verkennend waterbodemonderzoek 1
- Bijlage 5: Verkennend waterbodemonderzoek 2
- Bijlage 6: Ecologisch onderzoek
- Bijlage 7: Digitale watertoets
- Bijlage 8: Archeologisch onderzoek

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Empese en Tondense Heide is onderdeel van Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen. Het voornemen bestaat om diverse maatregelen te nemen om de negatieve effecten van stikstofdepositie terug te dringen en de hydrologie in dit gebied te verbeteren. Daarnaast bestaat het doel om diverse zeldzame habitattypen qua oppervlakte uit te breiden. Op deze manier wordt toegewerkt naar het creëren van een robuuster, natuurlijk systeem dat de bijzondere natuurwaarden van dit gebied ruimte biedt om zich verder te ontwikkelen en uit te breiden.

Rondom het natuurgebied de Empese en Tondense Heide liggen verschillende percelen waarop het agrarische gebruik wordt of al is beëindigd. Een deel van deze percelen is inmiddels al heringericht tot natuurgebied, maar voor een aantal locaties rondom het natuurgebied geldt dat er een herstelplan is opgesteld voor het nog (beter) inrichten van de gronden. In het besluitgebied zijn herinrichtingsmaatregelen beoogd, die niet mogelijk zijn op grond van het ter plaatse geldende bestemmingsplan.

Het voornemen bestaat om met toepassing van artikel 2.1 eerste lid onder c, in samenhang met artikel 2.12 eerste lid onder a sub 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) een omgevingsvergunning te verlenen om de beoogde herinrichtingsmaatregelen te kunnen uitvoeren. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning geldt als voorwaarde dat sprake moet zijn van een goede ruimtelijke ordening en dat de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. Voorliggend document voorziet hierin.

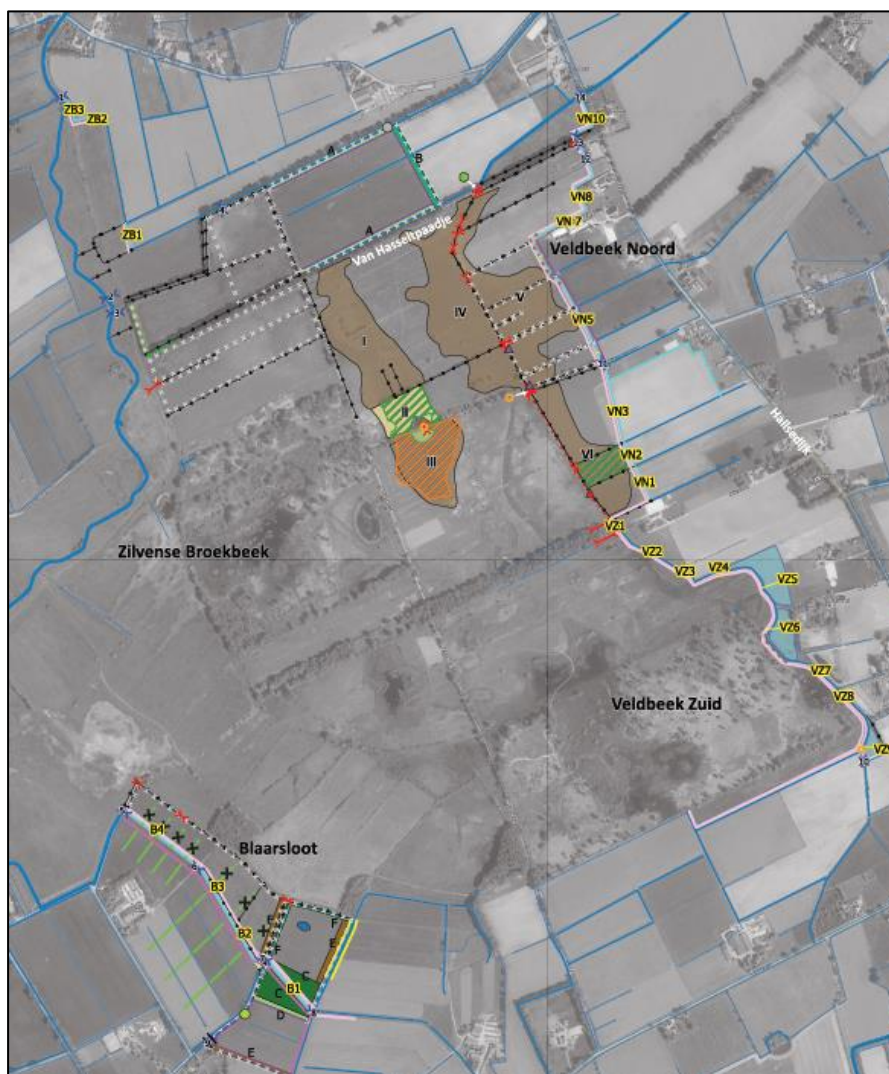
1.2 Ligging en begrenzing besluitgebied

Het besluitgebied ligt in het buitengebied van de gemeente Brummen. Het project bevindt zich grotendeels aan aangrenzende percelen van de Empese en Tondense heide. Het besluitgebied is opgedeeld in drie deelgebieden. Op de navolgende afbeeldingen is de globale ligging van de deelgebieden weergegeven. De deelgebieden tezamen vormen het besluitgebied van dit project. Voor de exacte begrenzing wordt verwezen naar de kaart met het besluitgebied, behorende bij deze ruimtelijke onderbouwing. Het besluitgebied bestaat uit de volgende deelgebieden:

- Deelgebied 1 (noord): voormalig landbouwgebied ten noorden van de Empese heide tussen de Zilvense Broekbeek en Veldbeek. In de eerste inrichtingsfase zijn hier de meeste sloten al gedempt, maar verdere inrichting heeft nog niet plaatsgevonden.
- Deelgebied 2 (oost): voormalige landbouwgronden langs de Veldbeek in oostelijke richting, hoger op de flank van de hier aanwezige dekzandrug.
- Deelgebied 3 (zuidwest): voormalige landbouwgrond aan de zuidwestzijde, in samenhang met verlegging van een hoofdwaterloop (Blaarsloot).

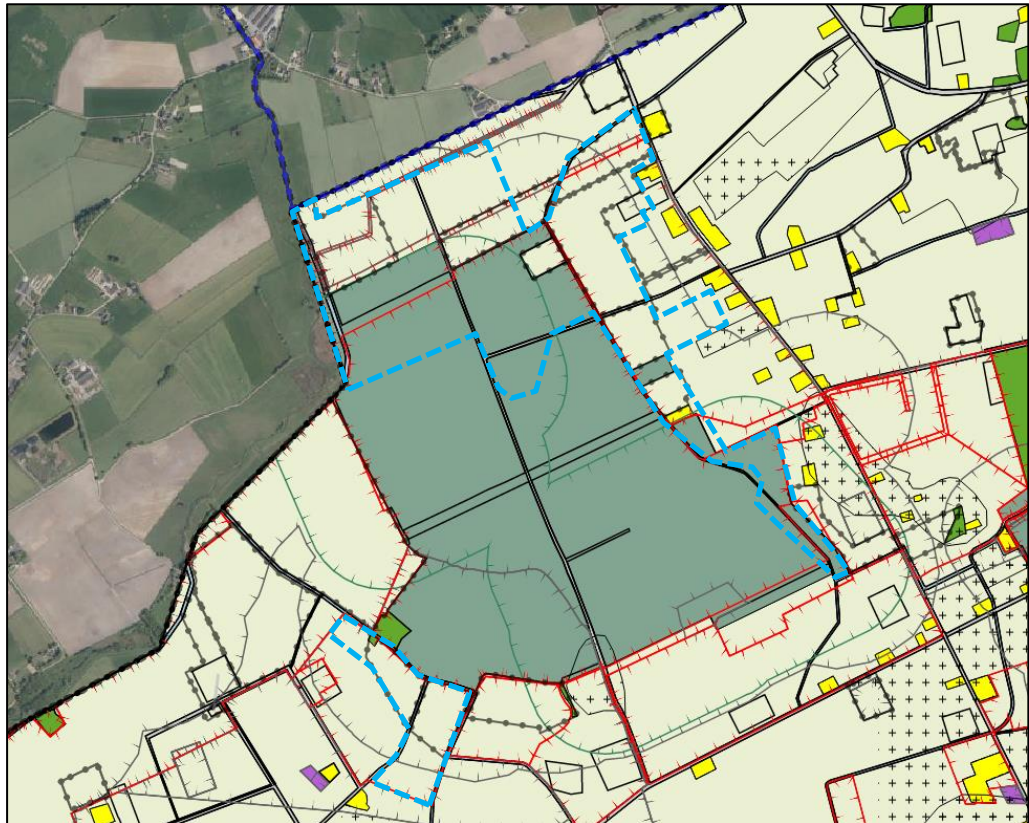
Empese en Tondense heide (rood omlijnd) ten opzichte van de kernen Eerbeek (linksonder) en Brummen (rechtsonder) (Bron: PDOK Viewer)

Maatregelenkaart met daarop de drie deelgebieden weergegeven (Bron: Ecogroen).

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Ter plaatse van het besluitgebied gelden diverse bestemmingsplannen. Allereerst geldt voor delen van deelgebieden 1, 2 en 3 het bestemmingsplan 'Buitengebied 2008'. Dit plan is op 17 december 2009 door de gemeenteraad van Brummen vastgesteld. Binnen het besluitgebied gelden de bestemmingen 'Agrarisch met landschapswaarden A' of 'Natuur'. Daarnaast gelden er nog een aantal gebiedsaanduidingen, waaronder 'beslotenheid/houtopstanden', 'extensiveringsgebied', 'hydrologische bufferzone', 'agrarisch gebied' en 'landgoederenzone (EHS-verbinding)'.

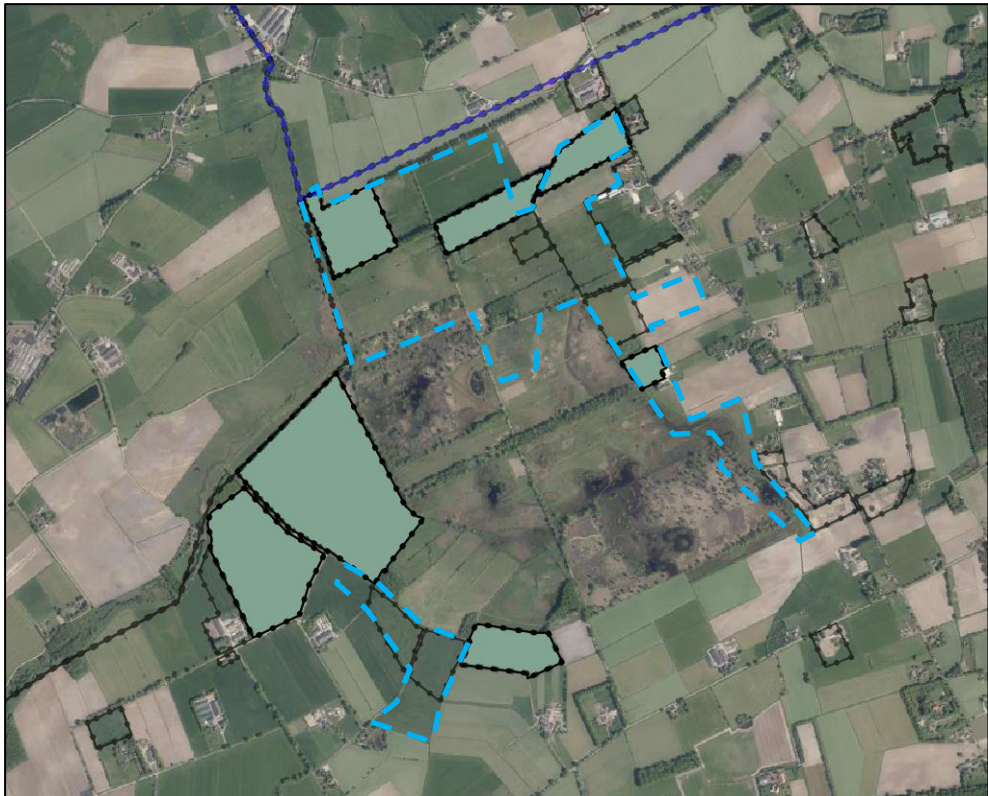

Uitsnede uit verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' met daarop het besluitgebied globaal blauw gearceerd (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

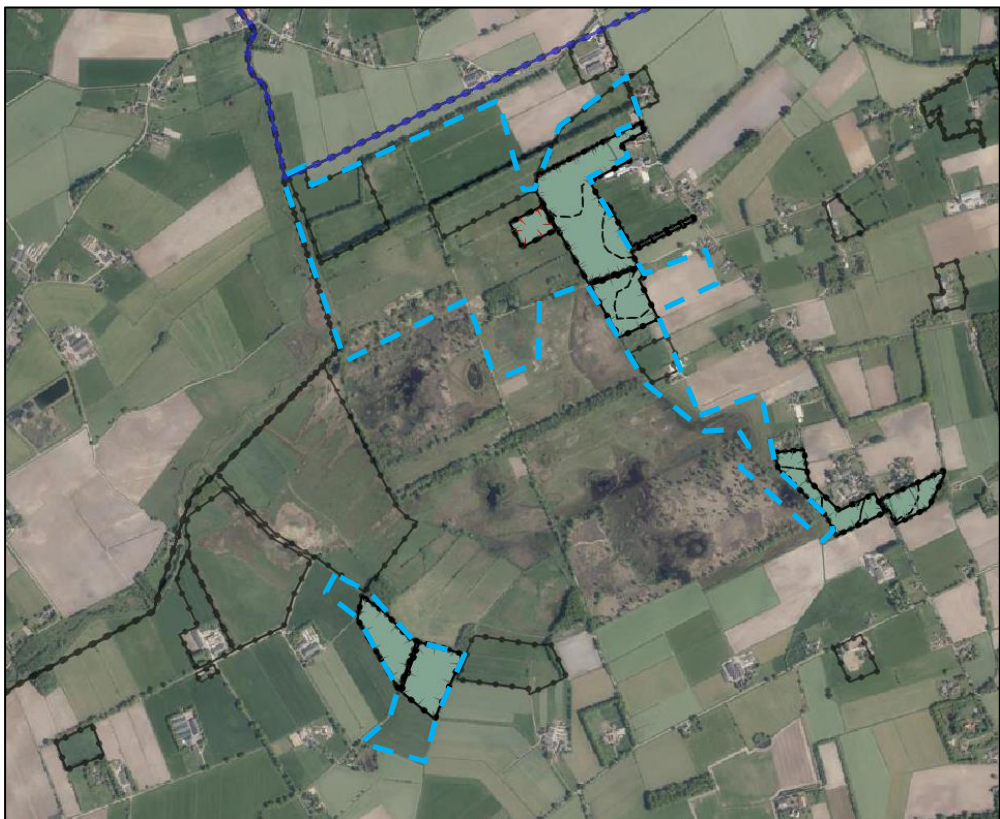
Met de vaststelling van de wijzigingsplannen 'Natuuruitbreiding' op 26 mei 2015 en 'Empese en Tondense Heide' hebben de resterende delen van het besluitgebied de bestemming 'Natuur' toegekend gekregen.

Verder geldt binnen het besluitgebied het paraplubestemmingsplan 'Archeologie'. In dit plan is voor de hele gemeente het archeologisch beleid juridisch-planologisch vastgelegd. In het besluitgebied zijn zowel lage, middelmatige als hoge archeologische verwachtingswaarden terug te vinden.

Ten slotte geldt ter plaatse van het besluitgebied het bestemmingsplan 'Beschermingszone bestrijdingsmiddelen'. Dit paraplubestemmingsplan verbiedt het gebruik van bestrijdingsmiddelen op gronden waar verschillende vormen van open teelt en bomenteelt plaatsvindt en die gelegen zijn binnen een zone van 50 meter rondom woningen.

Uitsnede uit verbeelding van het wijzigingsplan 'Natuuruitbreiding' met daarop het besluitgebied globaal blauw gearceerd (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Uitsnede uit verbeelding van het wijzigingsplan 'Empese en Tondense Heide' met daarop het besluitgebied globaal blauw gearceerd (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De beoogde herinrichting van de gronden past niet geheel binnen het geldende bestemmingsplan. De deels aanwezige agrarische bestemming staat het beoogde natuurgebruik niet toe. Daarnaast geldt dat binnen de geldende natuurbestemming een verbod zit voor het uitvoeren van verschillende werkzaamheden die onderdeel uitmaken van de beoogde herinrichtingsmaatregelen. Om die reden wil het college van burgemeester en wethouders via toepassing van artikel 2.1 eerste lid onder c, in samenhang met artikel 2.12 eerste lid onder a sub 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) een omgevingsvergunning verlenen voor het juridisch-planologisch toestaan van de herinrichting in het besluitgebied.

Naast de hiervoor beschreven omgevingsvergunning ter afwijking van het geldende bestemmingsplan is het voor de uitvoering van het project ook noodzakelijk om een aantal andere omgevingsvergunningen aan te vragen, waaronder een watervergunning, een ontgrondingsmelding, melding Besluit bodemkwaliteit en omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

1.4 Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing bestaat uit vijf hoofdstukken. Na het inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de huidige en toekomstige situatie van het besluitgebied. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van het ruimtelijke beleidskader van de verschillende overheden waaraan het project moet voldoen. Hoofdstuk 4 bespreekt de haalbaarheid voor wat betreft de milieu- en omgevingsaspecten. Tot slot komen de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan bod in hoofdstuk 5.

2 Het project

2.1 Huidige situatie

Natura 2000 herstelmaatregelen

Door overmatige depositie van stikstof staan diverse Natura 2000-doelen onder druk. Om de negatieve effecten van de stikstofdepositie te beperken, natuur meer robuust te maken en om op termijn ruimte voor nieuwe economische ontwikkelingen te creëren zijn onder andere maatregelen in en om Natura 2000-gebieden nodig. In 2016 is voor Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen een beheerplan opgesteld waarin ambities en herstelmaatregelen zijn opgenomen. Vanaf 2020 worden (herstel)maatregelen uitgevoerd in het Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen.

De Empese en Tondense Heide is onderdeel van Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen. Het voornemen bestaat om diverse maatregelen te nemen om de negatieve effecten van stikstofdepositie terug te dringen en de hydrologie in dit gebied te verbeteren. Op deze manier bestaat het doel om een robuuster, natuurlijk systeem te creëren dat de bijzondere natuurwaarden van dit gebied ruimte biedt om zich verder te ontwikkelen. Voorbeelden van te treffen maatregelen zijn plaggen, verwijderen van opslag, herstellen en uitbreiden van vennen, dempen van de detailontwatering en het plaatsen dan wel verwijderen van duikers.

Deelgebied 1 (noord)

Het deelgebied ten noorden van de Empese heide bestaat uit een langgerekte laagte ten oosten van de Mestweg. Het gebied bestaat uit voormalig landbouwgebied. In de eerste inrichtingsfase zijn de meeste sloten al wel gedempt, maar verdere inrichting heeft nog niet plaatsgevonden.

Deelgebied 2 (oost)

Deelgebied 2 bestaat uit voormalige landbouwgronden langs de Veldbeek aan de west- en oostzijde, in samenhang met verlegging van de Veldbeek in oostelijke richting, hogerop de flank van de hier aanwezige dekzandrug. In het zuiden van het besluitgebied vindt retentie plaats die het mogelijk maakt dat de Veldbeek noord gedempt kan worden.

Deelgebied 3 (zuidwest)

Deelgebied 3 bestaat uit voormalige landbouwgrond aan de zuidwestzijde, in samenhang met een deel van de Blaarsloot als hoofdwaterloop in zuidwestelijke richting.

2.2 Toekomstige situatie

Voor de beoogde herinrichtingsmaatregelen is een maatregelenkaart¹ gemaakt, dat als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is opgenomen. Hieronder worden de globale maatregelen per deelgebied doorgenomen.

Deelgebied 1 (noord)

De langgerekte laagte ten oosten van de Mestweg heeft hoge potenties voor ontwikkeling van een zwak gebufferd ven, omzoomd door heischraal grasland. Om dit tot uiting te laten komen is effectieve verschraling van de bodem nodig en herstel van het hydrologische systeem. Herstel van het hydrologische systeem wordt gerealiseerd door demping van de afvoersloot, waarmee het natuurlijke systeem van de overlooplaagte weer in werking treedt. Voor de verschraling van de bodem wordt de volledige bouwvoor verwijderd ter plaatse van de laagte. Verder worden de aanwezige greppels in het gebied gedempt.

De gelobde laagte in de noordwesthoek heeft hoge potenties voor de ontwikkeling van blauwgrasland, omzoomd door heischraal grasland. Ook hier is het herstel van het hydrologisch systeem nodig om deze potenties tot uiting te laten komen. Hiertoe worden de aanwezige sloten gedempt. Om te voorkomen dat de, in het deelgebied gelegen, wal als barrière gaat dienen zal het westelijke uiteinde worden verwijderd. Het gaat hier over een laaggelegen gedeelte van circa 80 meter. In de noordelijke wal wordt enkel een duiker aangelegd om de barrièrevorming tegen te gaan.

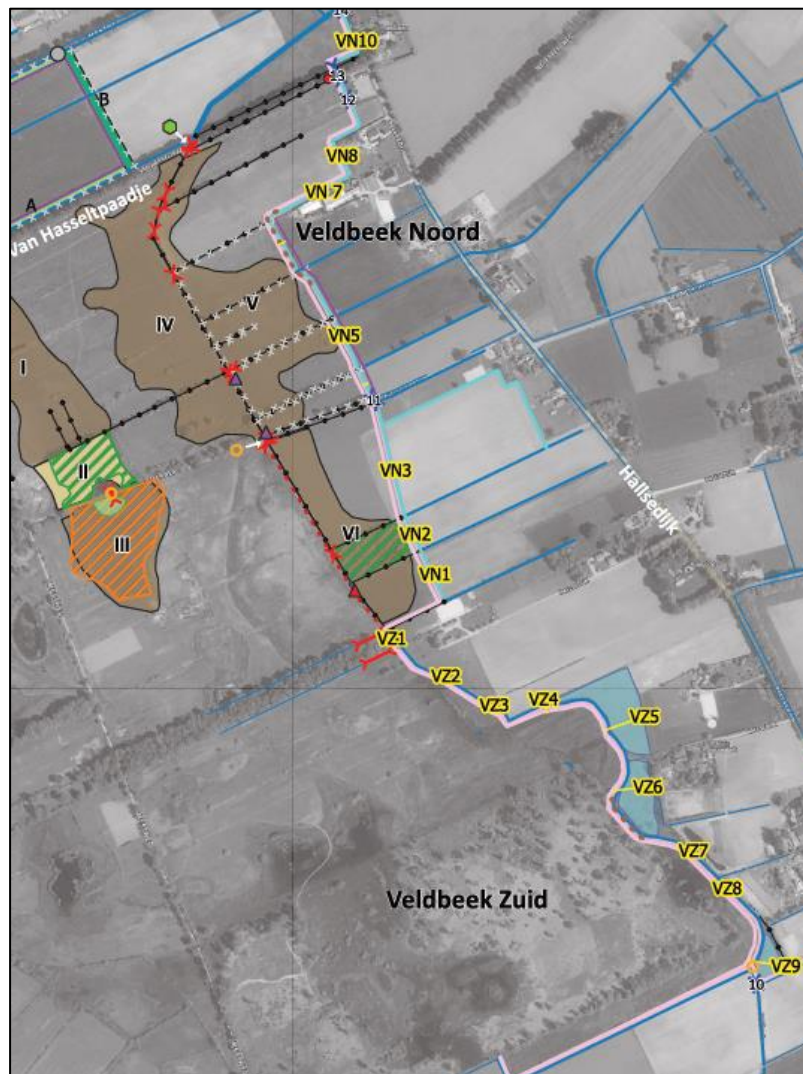

Uitsnede maatregelenkaart deelgebied 1 (Bron: Ecogroen).

¹ Ecogroen (2021). Maatregelenkaart - Dwarsprofielen Empese en Tondense Heide. Projectnummer: 19-118. 23-08-2021.

Deelgebied 2 (oost)

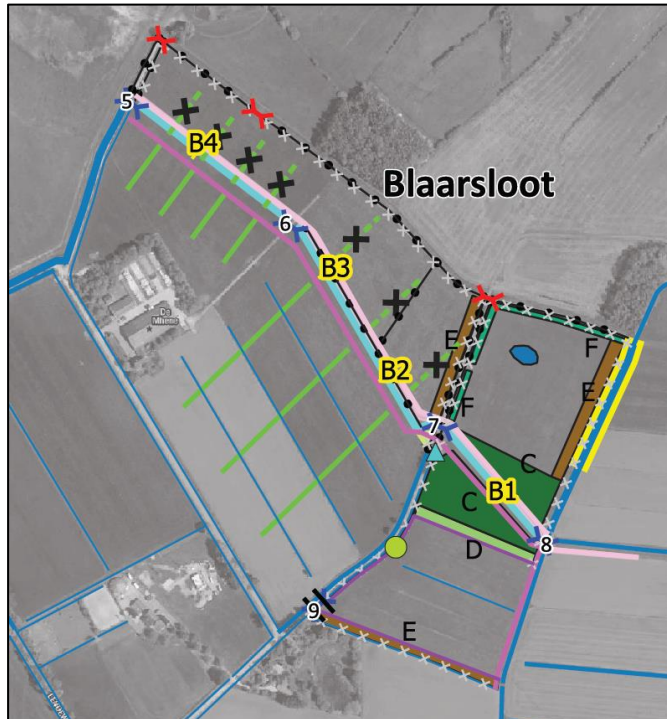
In deelgebied 2 worden veel aanpassingen gedaan aan de Veldbeek. Doelen zijn om het noordelijk deel van de Veldbeek te dempen om daarmee de drainagebasis te verhogen. Het zuidelijke deel van de Veldbeek gaat dienen als retentie bij piekafvoeren waarbij ook twee laagten verder worden vergroot. Het noordelijke deel kan gedempt worden, waarbij een nieuw te graven kavelsloot op de oostelijke grens van het deelgebied de landbouwpercelen en aanliggende erven kan ontwateren. Omdat de nieuwe loop van de beek hoger gelegen is, kan de tijdelijke kade tussen de Lage Steenweg en het perceel van Van der Loo worden verwijderd. Wel zal er een stukje nieuwe kade worden aangelegd ter hoogte van het erf Hallsedijk 49. Door middel van de aanleg van een vlonderbrug wordt het water uit het natuurgebied door de nieuwe Veldbeek onder het Van Hasseltpaadje doorgeleid en ten noorden hiervan aangesloten op het restant van de Veldbeek. Het is de bedoeling om op deze laagte slenkherstelmaatregelen toe te passen. Ook hier geldt dat hiervoor het hydrologische systeem hersteld dient te worden en de bouwvoor verwijderd.

Uitsnede maatregelenkaart deelgebied 2 (Bron: Ecogroen).

Deelgebied 3 (zuidwest)

Het hoofddoel van dit deelgebied is het creëren van een hydrologische buffer aan de zuidwest kant van de Empese en Tondense Heide. In combinatie hiermee kan in het deelgebied zelf ook natuurontwikkeling plaatsvinden. Zo wordt de zuidwestelijke hoofdwaterloop verder naar het zuidwesten verplaatst en verondiept, en wordt de huidige waterloop gedempt. Daarnaast wordt de buisdrainage van het huidige landbouwbedrijf verwijderd in het nieuwe natuurgebied. De bouwvoor blijft in dit deelgebied juist wel aanwezig om het uittreden van water (kwel) in het aanliggende (lage) gebied te bevorderen.

Uitsnede maatregelenkaart deelgebied 3 (Bron: Ecogroen).

3 Beleid en regelgeving

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 *De Nationale Omgevingsvisie*

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) biedt een duurzaam perspectief voor de leefomgeving met ambities. In deze NOVI worden de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven beschreven. Er worden vier prioriteiten voor Nederland geformuleerd:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om beleidskeuzes op een heldere en voorspelbare manier te maken, hanteert de NOVI drie afwegingsprincipes, die helpen bij het prioriteren en afwegen van de verschillende belangen en opgaven;

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Er wordt weer gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van ruimte.
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: er moet altijd gekeken worden naar de context van het gebied. Keuzes in verschillende gebieden kunnen daarom verschillen.
3. Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat onze leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties.

Toetsing

Gelet op het feit dat er met voorliggend project wordt voorzien in een toekomstbestendige en klimaatadaptieve inrichting van het besluitgebied, waarbij de bestaande kwaliteiten en identiteit van de omgeving van het besluitgebied centraal staan, is dit project in lijn met het gedachtegoed van de NOVI.

3.1.1 ***Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)***

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bepaalt welke kaderstellende uitspraken van het kabinet bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het gaat onder meer om nationale belangen als Rijkswaardwegen, Defensie, Ecologische Hoofdstructuur (thans: Natuurnetwerk Nederland), Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en Primaire waterkeringen.

Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (thans: Natuurnetwerk Nederland) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Ten aanzien van de begrenzing van de EHS (thans: NNN) is bepaald dat niet het rijk, maar de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Toetsing

Vorgenomen project raakt geen van de nationale belangen en is niet in strijd met het bepaalde in de SVIR en het Barro.

Conclusie

Dit project is niet in strijd met het rijksbeleid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie en -verordening Gelderland

Op 19 december 2018 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland vastgesteld. Sinds 1 maart 2019 is deze Omgevingsvisie van kracht. De provincie heeft in de Omgevingsvisie een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal gesteld.

- *Gezond en veilig.* Dat = een gezonde leefomgeving, schone en frisse lucht, een schoon milieu, een niet vervuilde bodem, voldoende schoon en veilig (drink)water, bescherming van onze flora en fauna. Dat = voorbereid zijn op klimaatverandering, zoals hitte, droogte, bosbranden en overstromingen. En, dat = aandacht hebben voor verkeersveiligheid en veilige bedrijvigheid.
- *Schoon en welvarend.* Dat = een dynamisch, duurzaam en aantrekkelijk woon-, werk- en ondernemersklimaat, goed bereikbaar en met een goed functionerende arbeidsmarkt en dito kennis- en onderwijsinstellingen. Maar dat = ook: het tegen gaan van schadelijke uitstoot, afval en uitputting van grondstoffen. En: het investeren in nieuwe, alternatieve vormen van energie.

Onderdeel van de Omgevingsvisie zijn diverse thematische visieschetsen met de volgende thema's:

- Energietransitie: van fossiel naar duurzaam.
- Klimaatadaptie: omgaan met veranderend weer.
- Circulaire economie: sluiten van kringlopen.
- Biodiversiteit: werken met de natuur.
- Bereikbaarheid: duurzaam verbonden.
- Vestigingsklimaat: een krachtige, duurzame topregio.
- Woon- en leefomgeving: dynamisch, divers, duurzaam.

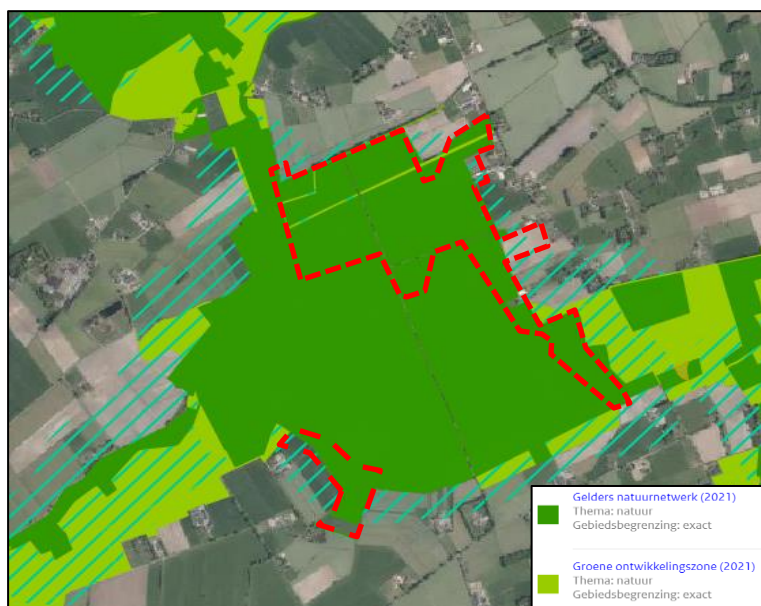
De Omgevingsvisie bevat de strategische ambities voor de lange termijn. De Omgevingsverordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaar-

borgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Toetsing

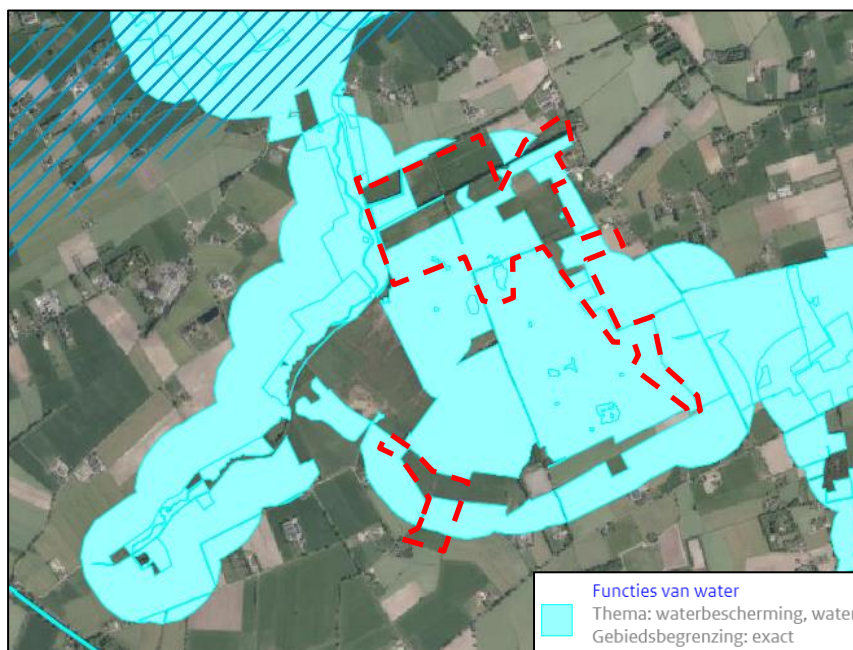
De gronden behorende tot het besluitgebied maken onderdeel uit van ofwel de Groene Ontwikkelingszone (GO) dan wel het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Binnen het GO zijn ruimtelijke ontwikkelingen toegestaan, mits daarbij de kernkwaliteiten van het betreffende gebied niet worden aangetast. Voor het GNN geldt dat in principe geen ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan, tenzij de ontwikkeling geen nadelige gevolgen kan hebben voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het betreffende GNN-gebied. Aangezien voorliggend project voorziet in de herinrichting van gronden waarbij sprake is van het versterken van de aanwezige natuur- en landschapswaarden is dit in lijn met de regels rondom het GO en GNN, zoals vastgelegd in de Omgevingsverordening Gelderland.

Uitsnede kaartlaag 'natuur' Omgevingsverordening Gelderland met daarop het besluitgebied globaal in rood weergegeven (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Daarnaast is een deel van de gronden aangewezen voor de realisatie van waterfuncties. Het gaat om een beschermingszone met betrekking tot natte landnatuur. Ter plaatse van deze gronden mogen in principe geen functies mogelijk worden gemaakt die significant nadelige effecten kunnen hebben op de instandhouding van de natte

landnatuur. In voorliggende situatie is daar geen sprake van. Er is zelfs sprake van het versterken van de natte landnatuur. De ontwikkeling is dan ook in lijn met het provinciaal beleid.

Uitsnede kaartlaag 'water en milieu' Omgevingsverordening Gelderland met daarop het besluitgebied globaal in rood weergegeven (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

3.2.2 Beheerplan Natura 2000 – Landgoederen Brummen

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden, bedoeld om de rijke biodiversiteit in Europa te behouden. Voor het Natura-2000-gebied Landgoederen Brummen is een beheerplan opgesteld met daarin de doelen en de te nemen maatregelen om deze te behalen. De kernopgave voor Landgoederen Brummen is het herstel van de ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Per habitatype en per habitatsoort zijn specifieke doelen geformuleerd, zie navolgende tabel. De belangrijkste knelpunten voor het behalen van deze doelen zijn de waterhuishouding en de hoge depositie van stikstof.

Habitatype /soort	oppervlakte	kwaliteit	Populatie
Zwak gebufferde vennen	Behoud	Verbetering	
Vochtige heiden	Uitbreiding	Verbetering	
Heischrale graslanden	Uitbreiding	Verbetering	
Blauwgraslanden	Uitbreiding	Behoud	
Pioniervegetaties met snavelbiezen	Behoud	Verbetering	
Beuken-eikenbossen met Hulst	Behoud	Behoud	
Vochtige alluviale bossen (Elzenbroekbos)	Behoud	Verbetering	

Doelen voor habitattypen en -soorten Landgoederen Brummen

Toetsing

De gronden behorend tot dit besluitgebied bieden passende maatregelen voor de gestelde doelen in het beleidsplan Natura 2000 – Landgoederen Brummen. Zo wordt door de afplagging van meerdere gronden de voedselrijke bovenlaag waarin de neergeslagen stikstof zich heeft geconcentreerd verwijderd. Verder worden, zonder de economische sectoren te hinderen, meerdere oppervlaktes voor bepaalde habitattypen vergroot. Bijvoorbeeld het oppervlakte van Heischraal grasland, blauwgraslanden en vochtige alluviale bossen. Voorliggende herinrichting draagt bij aan het treffen van maatregelen om de gestelde doelen van het beheerplan te verwezenlijken.

Conclusie

Voorliggend project geeft invulling aan doelen gesteld in het Natura 2000 beheerplan en de Omgevingsvisie en –verordening Gelderland. Het sluit daarom aan bij het geldende provinciaal beleid.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Regionale Structuurvisie De Voorlanden Stedendriehoek 2030 – Visie op het niet-bundelingsgebied

De Regionale Structuurvisie Stedendriehoek 2030 is in november 2009 vastgesteld door de gemeenteraden van Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. In deze visie staan de gemeenschappelijke ambities voor de lange termijn tot 2030 voor het gebied buiten de grote stedelijke kernen Zutphen, Deventer en Apeldoorn en het landelijke gebied daartussen.

De gemeenten streven naar een hoogwaardige ruimtelijke ontwikkeling van de Stedendriehoek als geheel. Behoud en versterking van de samenhang en variatie in woon-, werk- en recreatiegebieden, met het gelijktijdig ontwikkelen van nieuwe kwaliteiten in water, natuur, landschap en landbouw, staan centraal. Om deze centrale doelstelling concreet te maken, zijn de volgende vijf strategische keuzen geformuleerd:

- duurzaam waterbeheer als basis voor ruimtelijke ontwikkeling;
- natuur, landschap en landbouw ontwikkelen in functiecombinaties;
- regionale bereikbaarheid verbeteren door hoogwaardig openbaar vervoer;
- stedelijke herstructurering gaat boven nieuwe stadsuitbreidingen;
- toevoegen van centrum-stedelijke en landelijke woonmilieus.

De visie zet in op de volgende zaken:

- het versterken van de groene kernkwaliteit: veerkrachtig watersysteem in een robuust landschap;
- het versterken van de rode kernkwaliteit: een netwerk van vitale kernen;
- het versterken van de kernkwaliteiten van het platteland (I): landbouw als core business;
- het versterken van de kernkwaliteiten van het platteland (II): toerisme en recreatie als troefkaart;
- het versterken van de kernkwaliteiten van het platteland (III): vitaliteit door variatie.

Toetsing

Onderhavig initiatief voorziet in de uitvoering van inrichtingsmaatregelen waarbij sprake is van het versterken van de natuur- en landschapswaarden. Er wordt bijgedragen aan de bevordering van een veerkrachtig watersysteem en de kernkwaliteiten van het landschap. Hiermee wordt een landschap gecreëerd dat gunstig is voor bepaalde plant- en diersoorten en zal de biodiversiteit in het gebied toenemen. Zo wordt toegewerkt naar een toekomstbestendige inrichting van het buitengebied. Dit tezamen maakt dat de beoogde ontwikkeling aansluit bij de ambities uit de regionale structuurvisie.

Conclusie

Voorliggend project past binnen het regionale beleid.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Toekomstvisie 2030 'Innoveren met oude waarden'

Op 25 juni 2013 heeft de gemeenteraad van Brummen de Toekomstvisie 2030 'Innoveren met oude waarden' vastgesteld. De visie geeft richting aan de strategie, het beleid en de plannen die de komende vijftien jaar worden gemaakt. De keuzes en speerpunten voor 2030 zijn in drie thema's onderverdeeld:

- *Ruimte voor papier en landgoederen:* Papier en landgoederen zijn de kernwaarden die Brummen uniek maken. Deze kernwaarden krijgen alle ruimte. Niet alleen fysiek en bedrijfsmatig, maar op zoveel mogelijk terreinen worden deze kernwaarden binnen de gemeente versterkt. Bijvoorbeeld in de recreatiesector, maar ook in de architectuur en de inrichting van de openbare ruimte. Eerbeek is een papierdorp en dat wil de gemeente meer laten zien, lokaal en regionaal, maar ook nationaal en internationaal. Daarnaast worden cultuurhistorie, creativiteit en kunst in de gemeente gestimuleerd en gekoesterd. Om de recreatieve potentie van Brummen verder uit te bouwen wordt het netwerk voor de wandelaar, fietser en ruiter verbeterd.
- *Samen gezond wonen, werken en leven:* De gemeente Brummen wil een aantrekkelijke gemeente zijn voor zowel jong en oud als voor bestaande en nieuwe inwoners. Daarbij hoort een gemeente waar men prettig kan wonen en werken. Het kleinschalige dorpsleven waar rust en vriendelijkheid heersen en sprake is van een sterke sociale samenhang, zijn daarbij van belang. De identiteit, die wordt gekoesterd, moet worden behouden en versterkt.
- *Op groene voet met groene vingers:* Er wordt ingezet op een groen en klimaatneutraal Brummen, waarbij zelf wordt voorzien in de energie, energiesystemen slim worden gekoppeld, hemelwater wordt geborgen en gebruikt en de biodiversiteit wordt versterkt. De natuur en het landschap zijn kernwaarden van de identiteit van Brummen. Ze vormen de historische basis en maken deel uit van het woongenot, vormen de trekker voor recreanten en toeristen en staan aan de basis van de ontwikkeling van de papierindustrie en de landgoederen. Het landschap en de natuur moeten daarom behouden blijven. Maar ook hier geldt dat er geen stomp op het buitengebied moet worden gezet. Er wordt vernieuwd met respect voor dat wat er is.

Toetsing

Bij de toekomstvisie is een integraal Uitvoeringsprogramma opgenomen. In dit uitvoeringsprogramma geeft de gemeente aan wat zij de komende jaren doet om de keuzes die in deze toekomstvisie gemaakt zijn in de praktijk te realiseren. Het Uitvoeringsprogramma is een flexibel programma, dat het beleid en de activiteiten op de korte termijn weergeeft. Het versterken van de landschappelijke kernwaarden maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma. Voorliggend project sluit daarmee aan bij de ambities van de toekomstvisie.

3.4.2 Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 'Ligt op groen'

De gemeenteraad van de gemeente Brummen heeft op 28 september 2006 de ruimtelijke ontwikkelingsvisie 'Ligt op groen' vastgesteld. Hierin staat hoe de gemeente Brummen er over 25 jaar uit zou moeten zien. De ruimtelijke ontwikkelingsvisie omvat een lange termijnvisie (Strategische visie tot 2030) en de korte termijnvisie (periode 2005 tot 2015). Samen vormen ze de ruimtelijke ontwikkelingsvisie 'Ligt op Groen'.

In de strategische visie tot 2030 zet men in op synergie met de omliggende gemeenten. Dit kan volgens de gemeente het beste bereikt worden door aan te sluiten op de onderscheidende kwaliteiten. Dé identiteitsdrager van de gemeente Brummen is de groene kwaliteit. Bij nieuwe ontwikkelingen dient dan ook ingezet te worden op de versterking van de groene kwaliteiten.

Toetsing

Voorliggend plan draagt bij aan het landschap en de groene kwaliteiten van Brummen, zoals voorgaand beschreven. Onderhavig initiatief komt ten goede aan hetgeen is gesteld in de gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingsvisie.

3.4.3 Nota Ruimtelijke Kwaliteit Brummen 2013

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit, voorheen de welstandsnota, bestaat uit beschrijvingen van welstandsgebieden en bijzondere thema's met daaraan gekoppeld afzonderlijke toetsingscriteria. In totaal worden zes verschillende gebieden onderscheiden:

- Historische dorpsgebieden en linten.
- Woongebieden met samenhang.
- Woongebieden met diversiteit.
- Bedrijventerreinen.
- Landelijk gebied.
- Gebieden met een bijzondere functie.

Toetsing

Het besluitgebied ligt in het gebied 'Landelijk gebied'. Voor deze gebieden streeft de gemeente naar het behoud van het karakter van het agrarische buitengebied. De belangrijkste karakteristieken zijn het afwisselende landschap met daarin verspreid staande, vaak authentieke bebouwing. De welstandscriteria die de gemeente voor het gebied stelt zijn voor een groot deel gericht op het behoud van de kwaliteiten van boerderijen en bijbehorende opstallen. Met deze ruimtelijke onderbouwing worden geen opstallen geamoveerd, bomen gekapt of oppervlaktewateren gedempt.

3.4.4 Landschapsbeleidsplan Brummen 2008

In het Landschapsbeleidsplan Brummen 2008 zijn de verschillende landschapstypen die de gemeente Brummen rijk is nader uitgewerkt. Karakteristiek voor het grondgebied van de gemeente Brummen is de opbouw van het landschap in verschillende landschapstypen die elkaar van oost naar west opvolgen. Per deelgebied zijn doelen ontwikkeld. De voor dit plan relevante karakteristieken en doelen zijn die van het deelgebied Landgoederen. Deze worden hieronder kort opgesomd.

De karakteristieken voor deelgebied Landgoederen:

- de grote boscomplexen;
- de ruimtelijke afwisseling van bossen en weidegebieden;
- aanwezigheid van landgoederen en buitenplaatsen;
- het patroon van oost-west lopende wegen en lanen;
- rechtlijnige kavelpatronen;
- verspreid staande bebouwing langs de wegen;
- hoge grondwaterstanden en kwel;
- een groot aantal west-oost stromende beken;
- hoge, zeer gevarieerde natuurwaarden;
- de aanwezigheid van onverharde wegen en paden.

De doelen voor deelgebied Landgoederen:

- versterken van boscomplexen in hoeveelheid of structuur;
- de natuurwaarden van de bossen versterken;
- de cultuurhistorische betekenis van de landgoederen benadrukken;
- verdroging van natuur en beken tegen gaan;
- gebiedseigen water helpen vasthouden;
- ruimte bieden aan natte natuur;
- combinatie van melkveehouderij en natuur mogelijk maken;
- invulling geven aan de ecologische verbindingzones;
- het patroon van laan-, erf- en kavelbeplantingen versterken;
- extensieve vormen van recreatie stimuleren;
- hergebruik van vrijkomende bebouwing recreatief benutten;
- de bereikbaarheid van het gebied voor langzaam verkeer vergroten.

Toetsing

Het besluitgebied ligt volgens het Landschapsbeleidsplan in het deelgebied 'Landgoederen'. Voor iedere locatie is een inrichtingsplan opgesteld, waarbij is getracht aansluiting te vinden op de kernkwaliteiten van de diverse landschappen zoals onder meer beschreven in het landschapsbeleidsplan. In paragraaf 0 is beschreven hoe de ontwikkelingen bijdragen aan het landschap ter plaatse. Het streven is tevens om gebiedseigen water langer vast te houden, plaatselijk peilverhogingen ten behoeve van natuur mogelijk te maken en de beken de ruimte te geven. Niet alleen moet de watervoerdigheid van de beken worden hersteld, ook de veelal aan de natte ondergrond gebonden natuurwaarden moeten worden beschermd en waar mogelijk worden versterkt. Voorliggend project sluit aan bij deze ambities uit het landschapsbeleidsplan.

Conclusie

De ontwikkeling sluit aan op de doelstellingen en ambities uit het gemeentelijk beleid.

4 Milieu- en omgevingsaspecten

4.1 Milieueffectrapportage

Algemeen

Voor plannen en activiteiten, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu, kan het noodzakelijk zijn dat een milieueffectrapport wordt opgesteld. In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is dit geregeld. Er is een m.e.r.-plicht voor plannen (planMER) en een m.e.r.-plicht voor besluiten. Een plan is plan-m.e.r.-plichtig als het plan kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Toetsing

Onderhavig project betreft het realiseren van een natuurontwikkeling. Het plan kan worden gekwalificeerd als een landinrichtingsproject als bedoeld in onderdeel D 9 van de bijlage van het Besluit m.e.r.. Bij de activiteit is een indicatieve drempelwaarde opgenomen van een functiewijziging met een oppervlakte van 125 hectare of meer.

Het besluitgebied is circa 60 hectare groot. Hiermee blijft het project ver onder de indicatieve drempelwaarden kan in eerste instantie met een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden volstaan. In de vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt beoordeeld of de activiteit belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben. Hierbij moet in het bijzonder worden nagegaan of er sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de Europese Richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling. Daarbij dient te worden ingegaan op de volgende onderdelen:

- de kenmerken van het project;
- de plaats waar de activiteit plaatsvindt;
- de kenmerken van het potentiële effect.

Conclusie

Er is een vormvrije m.e.r.-beoordeling² uitgevoerd. Hieruit volgt dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden ten aanzien van de kenmerken en locatie van het plan, die zouden kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Voor de meeste beoordeelde milieuaspecten geldt dat er geen negatief effect optreedt. De conclusie is dan ook dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. Het volgen van een m.e.r.-(beoordelings-) procedure is daarom niet nodig.

4.2 Bedrijven en milieuzonering

Algemeen

Indien door middel van een ruimtelijke ontwikkeling nieuwe, gevoelige functies mogelijk worden gemaakt, moet worden aangetoond dat een goed leefmilieu mogelijk kan worden gemaakt. Hierbij moet rekening worden gehouden met omliggende functies met een milieuzone. Anderzijds mogen omliggende bedrijven niet in hun ontwikke-

² SAB (2021). Vormvrije m.e.r.-beoordeling Natuurontwikkeling Empense en Tondense Heide, tweede fase. Kenmerk: 170420.01. 9 december 2021.

lingsmogelijkheden worden aangetast door de realisatie van een nieuwe gevoelige functie.

Wat betreft de aanbevolen richtafstanden tussen bedrijvigheid en gevoelige functies is de VNG publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' (2009) als leidraad voor milieuzonering gebruikt. In de VNG-publicatie zijn richtafstanden voor diverse omgevings- en gebiedstypen opgenomen. Het gaat onder andere om de volgende omgevings- en gebiedstypen: 'rustige woonwijk', 'rustig buitengebied' en 'gemengd gebied'.

In een rustige woonwijk en een rustig buitengebied komen vrijwel geen andere functies dan de woonfunctie voor. Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een dergelijk gebied komen direct naast woningen andere functies voor, zoals winkels, maatschappelijke voorzieningen horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden worden verminderd. De afstand wordt gemeten vanaf het op de verbeelding aangeduide deel voor de bedrijfsmatige activiteit tot aan de gevel van nieuwe of bestaande gevoelige functies gelegen buiten betreffend perceel.

Toetsing

Met voorliggend project worden agrarische en natuurgronden heringericht. Deze ontwikkeling is niet van invloed op de milieuaspecten geluid, geur, gevaar of stof. De beoogde ontwikkeling hoeft niet te worden beschouwd als "zeer kwetsbaar gebied" als bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij. Als gevolg van het project worden geen veehouderijen belemmerd in de eventuele uitbreidingsplannen. Natuur betreft geen milieuhinderveroorzakende dan wel -gevoelige functie. Een toetsing aan de milieuaspecten is daarom niet van toepassing.

Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de uitvoering van onderhavig project.

4.3 Bodem

Algemeen

Onderzocht moet worden of de bodem verontreinigd is en wat voor gevolgen een eventuele bodemverontreiniging heeft voor de uitvoerbaarheid van het plan. Een nieuwe bestemming mag pas worden opgenomen als is aangetoond dat de bodem geschikt (of geschikt te maken) is voor de nieuwe of aangepaste bestemming. Dit kan worden aangetoond met een actueel bodemonderzoek. Ook als de bodem niet verdacht is op bodemverontreiniging en er geen risico's voor het toekomstige gebruik te verwachten zijn is de geschiktheid voldoende aangetoond. Wanneer (een deel van) de bodem in het besluitgebied verontreinigd is, moet worden aangetoond dat het bestemmingsplan, rekening houdend met de kosten van sanering, financieel uitvoerbaar is. Indien er sprake is van bouwactiviteiten, is ook in het kader van de omgevingsvergunning mogelijk ook een actueel onderzoek naar de kwaliteit van de bodem nodig. Hiernaast geldt dat de gemeente bevoegd gezag is in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. In het Besluit bodemkwaliteit wordt hergebruik van licht verontreinigde

grond mogelijk gemaakt. De gemeente Brummen heeft hiervoor beleid opgesteld dat is vastgelegd in bodemkwaliteitskaarten en een bodembeheerplan (in samenwerking met de gemeenten Epe, Apeldoorn, Zutphen, Lochem en de voormalige gemeente Voorst).

Toetsing

In het kader van de planvorming is een bodemchemisch onderzoek³ uitgevoerd om de bodemchemie en het bodemtype inzichtelijk te krijgen en te inventariseren welke maatregelen getroffen moeten worden om de beoogde verschraling van de bodem te laten plaatsvinden. Uit het onderzoek volgt dat over het algemeen een beperkte ontgronding een geschikte herstelmaatregelen zal zijn om de vereiste verschraling te kunnen bereiken. Hierbij komt circa 80.000 m² grond vrij. In afstemming met de Omgevingsdienst Veluwe IJssel is op basis van de uitgevoerde bodemonderzoeken bezien dat de grond conform AW2000 is en dus schone grond betreft die vrij toepasbaar is.

Daarnaast is ten behoeve van het dempen van diverse greppels en watergangen als onderdeel van de inrichtingsmaatregelen verkennend waterbodemonderzoek⁴⁵ uitgevoerd. Uit de onderzoeken volgt dat de kwaliteit van de waterbodemonderzoek⁴⁵ geeft tot het uitvoeren van aanvullend onderzoek. Ook wordt voldaan aan de achtergrondwaarden met betrekking tot PFAS en zijn er geen asbestverdachte materialen in of nabij de watergangen of de droge greppels aangetroffen.

Verder blijkt uit de bodemkwaliteitskaart dat het besluitgebied in een zone met bodemkwaliteit Landbouw-Natuur ligt. Op basis van de bodemkwaliteitskaart wordt daarom geconstateerd dat de bodemkwaliteit in het besluitgebied in lijn is met het beoogde gebruik en er geen aanleiding is om een belemmering te verwachten voor het uitvoeren van de geplande grondwerkzaamheden.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

4.4 Natuur

Algemeen

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het besluitgebied. Vanaf 1 januari 2017 geldt hiervoor de Wet natuurbescherming. Deze wet beschermt bepaalde plant- en diersoorten, natuurgebieden en bossen. Voordat ontwikkelingen mogen plaatsvinden, moet worden aangetoond dat in het kader van de huidige natuurwet- en regelgeving van een negatief ef-

³ Onderzoekscentrum B-WARE BV (2017). Bodemchemisch onderzoek Empese en Tondense Heide. Rapportnummer: RP-15.086A.17.34. 10 mei 2017.

⁴ Grondslag (2020). Verkennend waterbodemonderzoek Empese en Tondense heide. Project: 30878. 20 november 2020.

⁵ Grondslag (2021). Verkennend waterbodemonderzoek Empese en Tondense heide fase 2. Project: 30878. 7 mei 2021.

fect geen sprake is, dan wel dat daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing kan worden verkregen.

Toetsing

Ten behoeve van de uitvoering van de beoogde maatregelen binnen het project is een ecologisch onderzoek⁶ uitgevoerd naar de eventuele aanwezigheid van beschermde natuurwaarden in het gebied. Op basis van de Wet natuurbescherming zijn de beoogde maatregelen vrijgesteld van vergunning dan wel ontheffing van de Wet natuurbescherming, omdat de maatregelen noodzakelijk zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied. Wel is voor deze maatregelen het opstellen van een ecologisch werkprotocol nodig waarin is beschreven op welke wijze negatieve effecten op beschermde natuurwaarden tot een minimum beperkt kunnen worden. Dit protocol maakt onderdeel uit van het ecologisch onderzoek.

Conclusie

Met inachtneming van het voorgaande vormt het aspect natuur geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

4.5 Water

Rijksbeleid – Het Nationaal Waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Het Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen.

In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan de volgende ambities centraal:

- Nederland blijft de veiligste delta in de wereld.
- Nederlandse wateren zijn schoon en gezond en er is genoeg zoetwater.
- Nederland is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.
- Nederland is en blijft een gidsland voor watermanagement.
- Nederlanders leven waterbewust.

Het kabinet zet de veranderingen in het waterveiligheidsbeleid voort en zal hiertoe een wetsvoorstel met nieuwe normen voor de primaire keringen voorbereiden.

Nieuwe normen zijn nodig, omdat de huidige eisen aan primaire keringen grotendeels uit de jaren zestig van de vorige eeuw dateren. Sindsdien zijn het aantal mensen en de economische waarde achter de dijken toegenomen. Ook is nieuwe kennis beschikbaar gekomen over de werking van de keringen en de gevolgen van overstromingen. De doelen op het gebied van waterveiligheid zijn omgerekend naar normspecificaties voor de keringen. Deze zijn niet meer gebaseerd op dijkkringen, maar op dijktrajecten. Elk dijktraject krijgt een norm-specificatie die past bij de gevolgen in dat specifieke ge-

⁶ Ecogroen (2021). Uitvoering Natura 2000 herstelmaatregelen Empese en Tondense heide; Beoordeling effecten op beschermde natuurwaarden. Projectcode: 19-118. 7 december 2021.

bied. De normspecificaties zijn ingedeeld in zes klassen, waarbij de overstromingskans varieert van 1/300 per jaar tot 1/100.000 per jaar.

Het Rijk onderkent het belang van verbinden van ruimte en water. Bij het aanpakken van wateropgaven en de uitvoering van watermaatregelen vindt daarom afstemming plaats met andere relevante ruimtelijke opgaven en maatregelen in het gebied, zodat scope, programmering en financiering zo veel mogelijk op elkaar aansluiten of, beter nog, elkaar versterken. Het kabinet streeft daarbij ook naar integrale combinaties, waarbij ruimtelijke inrichting een belangrijke rol speelt bij het oplossen van wateropgaven. Omgekeerd is het van belang om bij ruimtelijke opgaven vroegtijdig rekening te houden met wateropgaven en de veerkracht van watersystemen. De gewenste betere verbinding tussen water en ruimte geldt voor alle opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit.

Provinciaal beleid – Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Op 19 december 2018 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland vastgesteld. De hoofdzaken van het provinciaal beleid voor water zijn gericht op een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem. Dit systeem bestaat uit bodem en ondergrond, grondwater en oppervlaktewater en is duurzaam als het ook in de toekomst kan blijven functioneren en in stand kan worden gehouden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

De provincie onderschrijft de ambitie van de Europese Kaderrichtlijn Water dat uiterlijk in 2027 het grond- en oppervlaktewater in Europa schoon en ecologisch gezond moet zijn en dat er voldoende water is voor duurzaam gebruik en voert deze uit. De beschermde gebieden voor grondwater, waterberging, de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 zijn leidend bij de uitwerking van dit beleid in programma's of in kaders in de verordening. Er worden condities gesteld voor effectief en zuinig gebruik van drinkwater, speciale waterecologie (Hoogst Ecologisch Niveau wateren en Specifiek Ecologische Doelstelling wateren), (grond)waterafhankelijke landnatuur plus de beschermingszones natte landnatuur en grondwateronttrekkingen voor drinkwater en industrie, groter dan 150.000 m³/jaar.

De provincie stelt via uitvoerend beleid de doelen voor de regionale wateren voor de Kaderrichtlijn Water vast en geeft daarbij ook invulling aan de voorzieningenniveaus. Met de Gelderse waterschappen en de landbouw geeft de provincie invulling aan het vasthouden van water in de bodem, het grondwater en de haarvaten van het watersysteem. Bescherming tegen overstromingen vindt primair plaats op basis van preventie, waar nodig aangevuld met maatregelen in de ruimtelijke ordening en evacuatie. Deze bescherming gebeurt bij voorkeur in combinatie met het ontwikkelen en versterken van karakteristieke riviernatuur in Natura 2000-gebieden.

Beleid Waterschap Vallei en Veluwe – Waterbeheerprogramma 2016-2021

Vanaf 1 januari 2016 is het Waterbeheerprogramma van het Waterschap Vallei en Veluwe van kracht. Het is bewust neergezet als een programma en niet meer als een waterbeheerplan. De maatregelen zijn op hoofdlijnen uitgewerkt, het "hoe" volgt bij het jaarlijks vaststellen van de begroting.

De zorg voor de kerntaken “beschermen tegen overstroming”, “schoon en voldoende oppervlaktewater” en “zuiveren van afvalwater” blijft voorop staan. Daarbij wil het waterschap wel meer toe naar een integrale benadering van de gezamenlijke opgave. Het waterschap wil haar ambities en doelen steeds sterker bereiken samen met de waterpartners. De ambities zijn:

- We beschermen ons gebied tegen overstromingen.
- We zorgen voor de juiste hoeveelheid water.
- We zorgen voor de goede oppervlaktewaterkwaliteit.
- Schoon en vuil water worden zo veel mogelijk gescheiden.
- We halen de hoogst mogelijke waarde uit water.
- We beheren afvalwaterketen en watersysteem als één geheel samen met onze partners.

Samen met gemeenten wil het waterschap schoon hemelwater en afvalwater zoveel mogelijk aan de bron scheiden. Dit om de negatieve effecten van extreme buien (lagere waterkwaliteit door overstorten) en droogte (lagere waterkwaliteit door geen watertoevoer, hittestress), als gevolg van klimaatverandering, te voorkomen. Hiertoe stelt het waterschap een beleidsplan op en voert dit uit.

Binnen de verantwoordelijkheden van de waterpartners voor grondwaterbeheer wil het waterschap de samenwerking initiëren en als grondwaterloket fungeren. De start betreft het vormen van een gezamenlijk grondwaterkennisteam.

Binnen de jaarcyclus wordt door het waterschap verantwoording afgelegd over de inhoudelijke doelen en resultaten. In de cyclus wordt een moment ingebouwd om op collegiale basis met de waterpartners de programmering voor het komende jaar af te stemmen. Dit is het waterplein.

Beleid gemeente Brummen – Gemeentelijk Waterplan 2008

De gemeente Brummen heeft in samenwerking met het voormalige Waterschap Velluwe in 2008 een waterplan opgesteld. Met dit waterplan wordt invulling gegeven aan het Nationaal Bestuursakkoord Water. Het waterplan is afgebakend tot de deelsystemen oppervlaktewater (waterkwantiteit en kwaliteit), stedelijk grondwater, regenwater, drinkwater en afvalwater en heeft betrekking op het grondgebied van de gemeente Brummen. Vanuit de stroomgebiedsbenadering en watersysteemgedachte kan het noodzakelijk zijn voor bovengemeentelijke waterthema's over de gemeentegrenzen heen te kijken. De onderwerpen betreffen zowel stedelijke als landelijke waterthema's, die zijn toegespitst op de situatie in Brummen(maatwerk). Het waterplan is thematisch opgezet aan de hand van onderstaande ambities:

- geen wateroverlast door grond-, oppervlakte- en hemelwater;
- geen verdroging;
- verbeteren grond- en oppervlaktewaterkwaliteit (zowel fysisch-chemisch als ecologisch);
- duurzaamheidsprincipes toepassen voor de afvalwaterketen;
- meer zichtbaar maken van water voor de burgers;
- goede productieomstandigheden;
- efficiënt beheer en onderhoud;
- realisatie tegen de laagst maatschappelijke kosten;
- water een prominentere rol geven in de ruimtelijke ordening.

Toetsing

Voor voorliggend project is de digitale watertoets⁷ doorlopen. Daaruit volgt dat het project onder de normale procedure valt en overleg met het waterschap noodzakelijk is. Het waterschap is nauw betrokken binnen dit project en op de hoogte van de herinrichtingsmaatregelen. Verder volgt uit de digitale watertoets dat het besluitgebied ligt in een grondwaterfluctuatietoneel. Dit is een zone langs de flanken van het Veluwemassief, waar de grondwaterstanden naar verwachting op termijn zullen stijgen. Deze verwachte stijging vormt geen belemmering voor voorliggend project. Daarnaast voorziet het project in een toename aan wateroppervlakte door de oorspronkelijke slenkstructuur terug te brengen in het landschap. Zo wordt het noordelijk deel van de Veldbeek gedempt en wordt de Blaarsloot verondiept en verplaatst naar hoger op de helling. Om dit te compenseren worden enkele sloten aangelegd. In zijn algemeenheid zullen de lagere delen het water langer vasthouden. Hierdoor wordt de waterafvoer in zijn geheel vertraagd. Navolgend is een hydrologische onderbouwing opgenomen van de voorgenomen maatregelen in het besluitgebied.

Functioneren van het natuurlijke systeem en aantastingen hiervan in het verleden

Het natuurgebied Empese en Tondense Heide ligt op de overgang van het Veluwemassief naar de IJsselvallei. Dit overgangsgebied heeft vanwege de fijnmazige afwisseling van dekzandruggen en laagten een zeer gevarieerde geomorfologie en bodem. Niet alleen in de lage delen maar ook onder de dekzandruggen komen in de zandbodem veel leemlagen en lemige zandlagen voor, en soms ook moerige laagjes / laagjes veraard veen. Via de laagten vindt de natuurlijke afwatering van het gebied plaats. In de zomer staan de laagten droog en is de grondwaterstand onder de dekzandruggen laag. In de winter en het vroege voorjaar zijn lokale grondwatersystemen actief: in de dekzandruggen treedt opbolling van de grondwaterspiegel op en in de laagten zijn dan plassen aanwezig. Dankzij deze lokale systemen ontstaat (althans in een ongestoord situatie) een drukverschil tussen de rug en de plas, waardoor langs de randen van de plassen ijzer- en basenrijk grondwater aan de oppervlakte komt, ofwel wordt uitgeperst. Het betreft hierbij grondwater van lokale tot hooguit bovenlokale herkomst (zone ten oosten van het Apeldoorns Kanaal en dekzandruggen in het gebied zelf). Omdat in dit gebied de afzettingen op geringe diepte al kalkrijk zijn, is ook dit kwelwater van lokale tot hooguit bovenlokale herkomst basenrijk.

Voordat ontginning en hiermee gepaard gaande diepe ontwatering plaatsvond kon dit systeem op ongestoorde wijze functioneren, en in samenhang hiermee kwamen in het gebied waardevolle, grondwaterafhankelijke natuurtypen voor, met van hoog naar laag een gradiënt van natte heide, heischraal grasland, blauwgrasland (met hierin soorten van zwak gebufferde wateren, veenmossen en basenminnende mossen van trilvenen) en overgaand in moerassen van Draadzegge, Stijve zegge en Galigaan. Door ontginning werden deze waardevolle vegetaties over grote oppervlakte volledig vernietigd. Twee kleine delen bleven bewaard: de Tondense Heide en de Empese Heide. Deze delen hadden sterk te leiden onder verdroging. De verdroging werd met name veroorzaakt door de (steeds dieper wordende) ontwaterings- en afwateringsstelsels van de tussenliggende en omliggende landbouwgronden. De grondwaterafhankelijke vegetaties gingen hierdoor achteruit of verdwenen.

⁷ Digitale Watertoets d.d. 10 november 2021.

Om de verdroging van de oude twee reservaatdelen te bestrijden en het uitgestrekte natte heide- en nat schraallandgebied voor een belangrijk deel te kunnen herstellen zijn de tussenliggende en omliggende landbouwgronden door de Provincie begrensd als nieuwe natuur en is het gebied aangewezen als TOP-gebied voor verdrogingsbestrijding. Inmiddels zijn de betreffende gronden in eigendom van Natuurmonumenten, en is een groot deel van het nieuw verworven gebied enkele jaren geleden (in 2013/2014) weer als natuurgebied ingericht. Bovendien is aan de westzijde (Eerbeekse Hooilanden) een omvangrijk particulier natuurontwikkelingsproject uitgevoerd.

Gerealiseerd systeemherstel in de 1 fase en resterende knelpunten

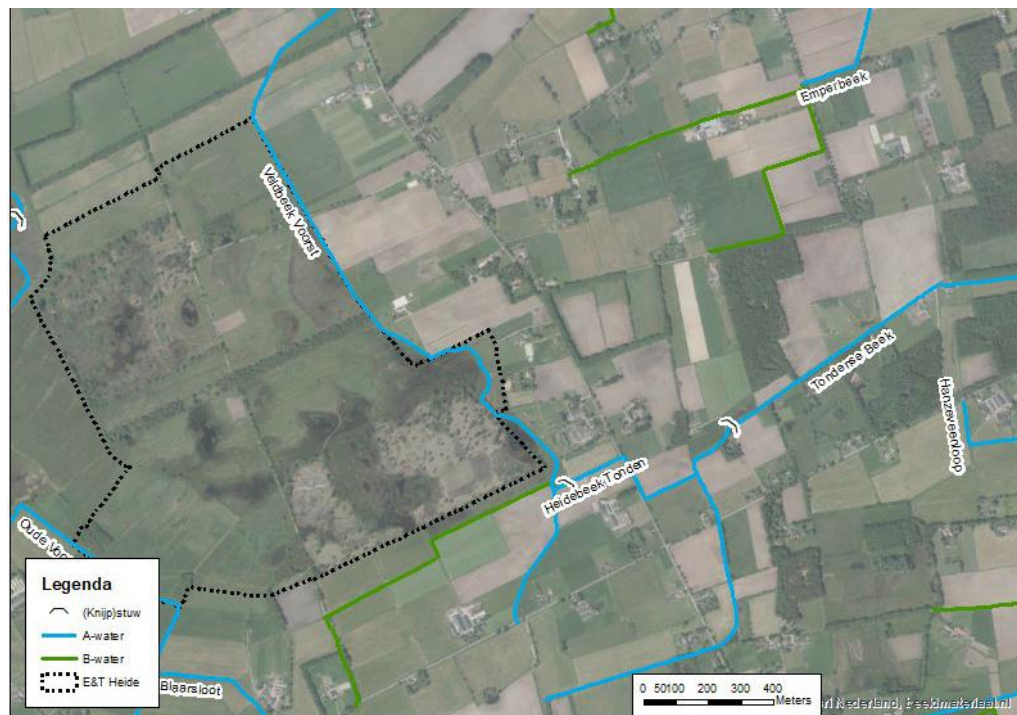
Dankzij de sterke gebiedsuitbreiding die heeft plaatsgevonden konden vele sloten in het gebied tussen beide oude kernen in, en ook in de omgeving van deze kernen, in de eerste inrichtingsfase 2013/2014 gedempt worden en is de hydrologische situatie inmiddels aanzienlijk verbeterd. In het reeds ingerichte deel treedt in de laagten in de winter en het vroege voorjaar weer inundatie op en ook is te zien dat er ter plaats van de dekzandruggen opbolling van de grondwaterspiegel optreedt. Wat echter nog grote zorgen baart is de nog altijd diepe aansnijding van het systeem door de hoofdwaterlopen op / nabij de buitengrens van het natuurgebied (Veldbeek, Blaarsloot en Zilvense Broekbeek). Vanwege hun grote diepte draineren de hoofdwaterlopen in sterke mate grondwater, wat ten koste gaat van het functioneren van de kwelsystemen in het natuurgebied. In aansluiting op het reeds ingerichte deel wil Natuurmonumenten nu ook tot een goede inrichting komen van de nog resterende delen. Het betreft voormalige landbouwgronden in het noorden (deelgebied 1), Veldbeek (deelgebied 2) en Blaarsloot (deelgebied 3). Deelgebieden 2 en 3 worden nu nog doorsneden door diepe hoofdwaterlopen (Veldbeek en Blaarsloot). Dankzij de gebiedsuitbreiding kunnen deze hoofdwaterlopen verlegd en/of gedempt worden. In het kader van deze tweede fase is daarom voorzien in de aanpak van de sterk drainerende werking van de Veldbeek en de Blaarsloot. Fase 3 betreft de aanpak van de Zilvense Broekbeek waar in 2022 een inrichtingsplan voor wordt opgesteld.

Veldbeek

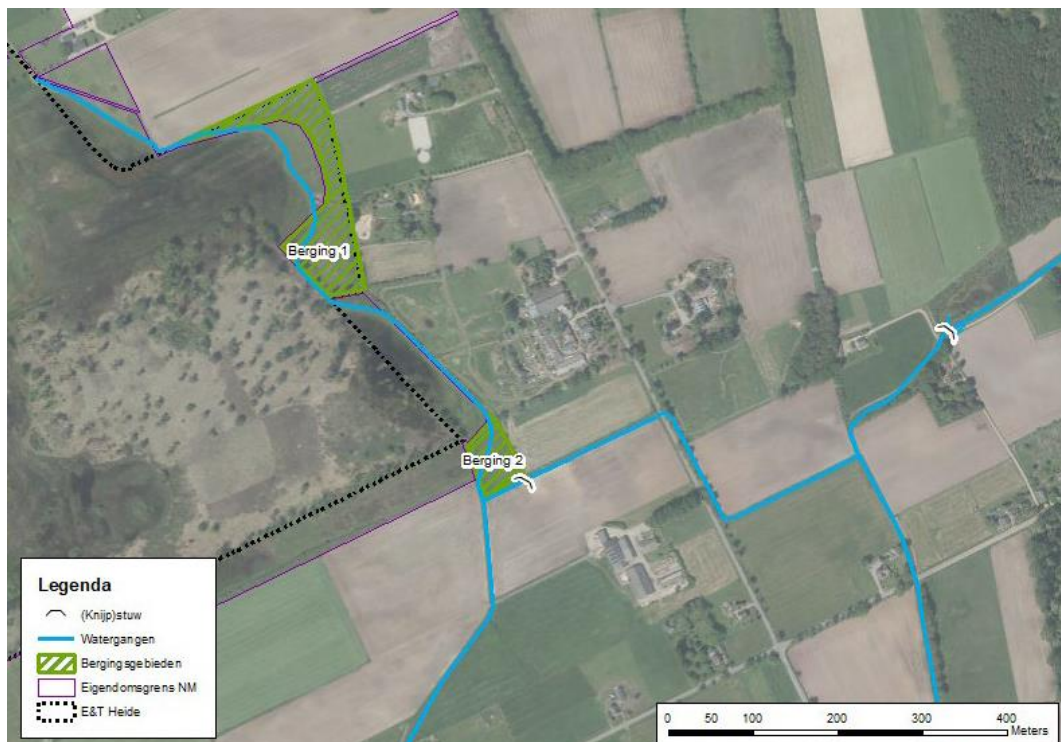
Ter hoogte van de zuidoosthoek van het natuurgebied heeft de Veldbeek een verbinding met de Tondense Beek. Aan het begin van de verbindingsloop is een (doorgaans geopende) afsluitbare duiker aanwezig. De verbindingsloop is dieper dan het deel Veldbeek zuid. Zodoende vindt onder normale omstandigheden de afvoer vanuit het verder bovenstrooms gelegen gebied via de verbindingsloop naar de Tondense Beek plaats. Alleen bij piekafvoeren stroomt een deel van het water via de Veldbeek af. Mede hierdoor stroomt er nu zelden water door de Veldbeek, maar heeft deze wel een sterke drainerende werking op het oostelijke deel van de Empese en Tondense Heide.

Gezien de sterk drainerende werking van de Veldbeek op de Empese en Tondense Heide en het feit dat er alleen bij piekafvoeren water door de Veldbeek stroomt, wordt het noordelijke deel van de Veldbeek gedempt, waardoor de afvoermogelijkheid van de Heidebeek via de Veldbeek komt te vervallen. Om dit uit te voeren, heeft het waterschap als randvoorwaarde gesteld dat de piekafvoer richting de Tondense Beek niet mag toenemen. Alle extra afvoer moet opgevangen worden door het creëren van berging in het zuidelijke deel van de Veldbeek.

Voor het creëren van extra berging wordt het zuidelijke deel van de Veldbeek geoptimaliseerd voor berging. Hiervoor worden twee gebieden (berging 1 en 2) ingericht.

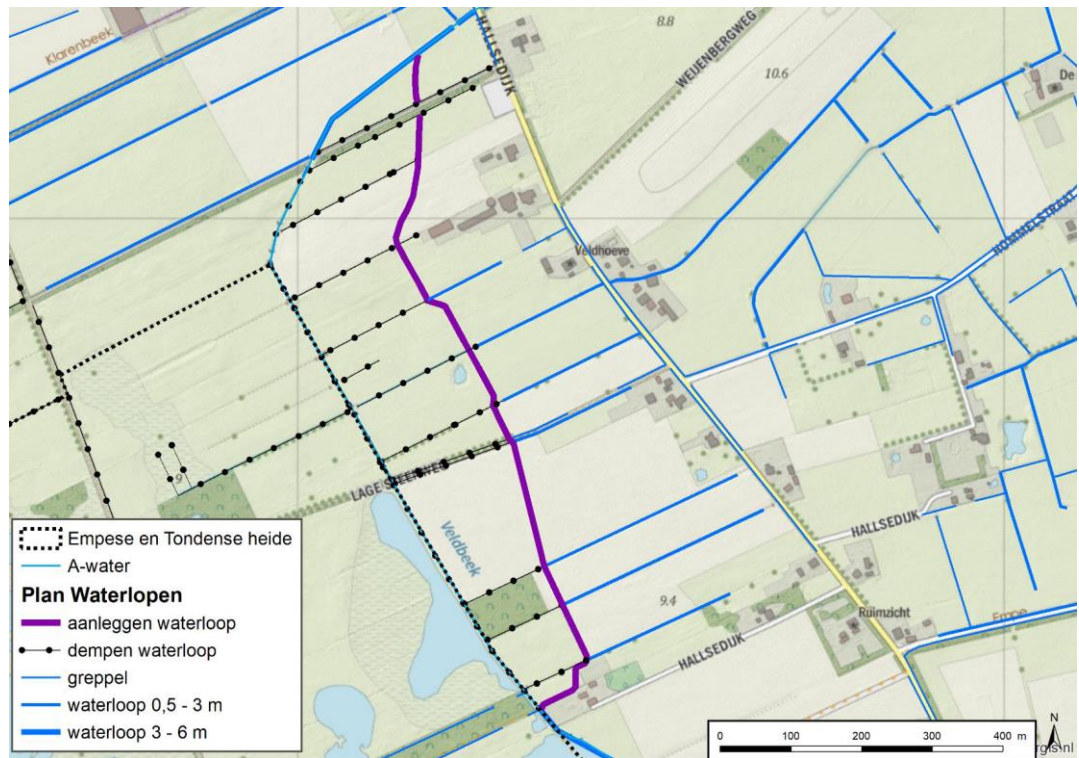
Overzicht huidige situatie met verbinding van de Veldbeek met de Tondense Beek (Bron: Natuurmonumenten).

Overzicht bergingsgebieden Veldbeek (Bron: Natuurmonumenten).

Door de piekafvoer op de Veldbeek (tijdelijk) op te vangen in het zuidelijke deel kan het sterk drainerende noordelijke deel van de Veldbeek worden gedempt. In de zone

tussen de Veldbeek en de Hallse Dijk liggen diverse oost-west georiënteerde sloten. Deze sloten wateren allen af op de Veldbeek. Om de drainagebasis van deze landbouwpercelen gelijk te houden wordt ter compensatie op de grens van het gebied een nieuwe sloot aangelegd ter vervanging van de gedempte Veldbeek. Doordat de nieuwe randsloot hoger op de flank komt te liggen, kan deze verhoging van de drainagebasis plaatsvinden zonder dat de aangrenzende gronden hier hinder van ondervinden.

Overzicht van de te dempen Veldbeek noord en nieuw aan te leggen randsloot (Bron: Natuurmonumenten).

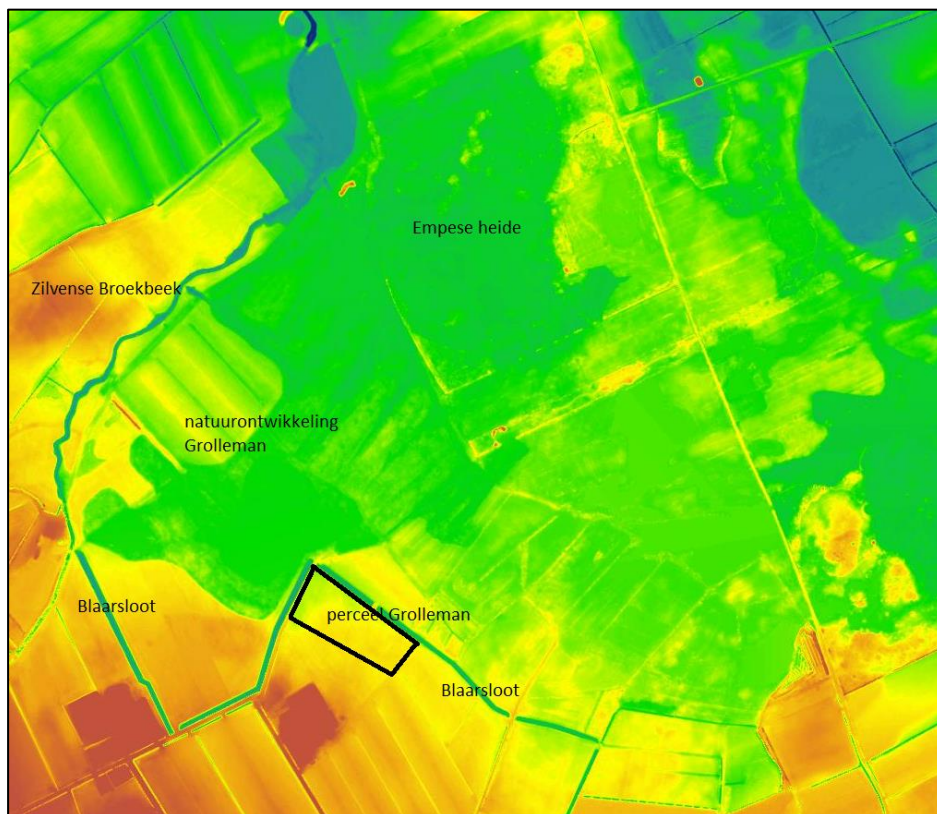
Deze combinatie is niet alleen van belang voor herstel van het Veldbeek-laagtenstelsel, maar ook voor een goed herstel van het natuurgebied als geheel (en met name het oostelijk deel hiervan). Door de verhoging van de drainagebasis zullen de kwelinvloeden (ijzer- en basenrijk grondwater) sterk toenemen in het oostelijke deel van de Empese en Tondense Heide en liggen er grote kansen voor herstel / ontwikkeling van waardevolle grondwaterafhankelijke habitattypen.

Blaarsloot

In de eerste fase uitvoering natuurherstel Empese en Tondense heide zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd in het natuurgebied van Natuurmonumenten om de natuurlijke hydrologie te herstellen en op die manier te werken aan behoud kwaliteit en uitbreiding oppervlakte van beschermde habitattypen (m.n. blauwgrasland, vochtige heide en zwakgebufferd ven). Dhr Grolleman heeft tegelijkertijd een oppervlakte van ca 25 ha van zijn agrarisch bedrijf grenzend aan de Empese en Tondense heide omgevormd van landbouw naar natuur en ingericht ten behoeve van met name Nat schraalland. Het inrichtingsproject is nu circa 5 jaar geleden afgerond.

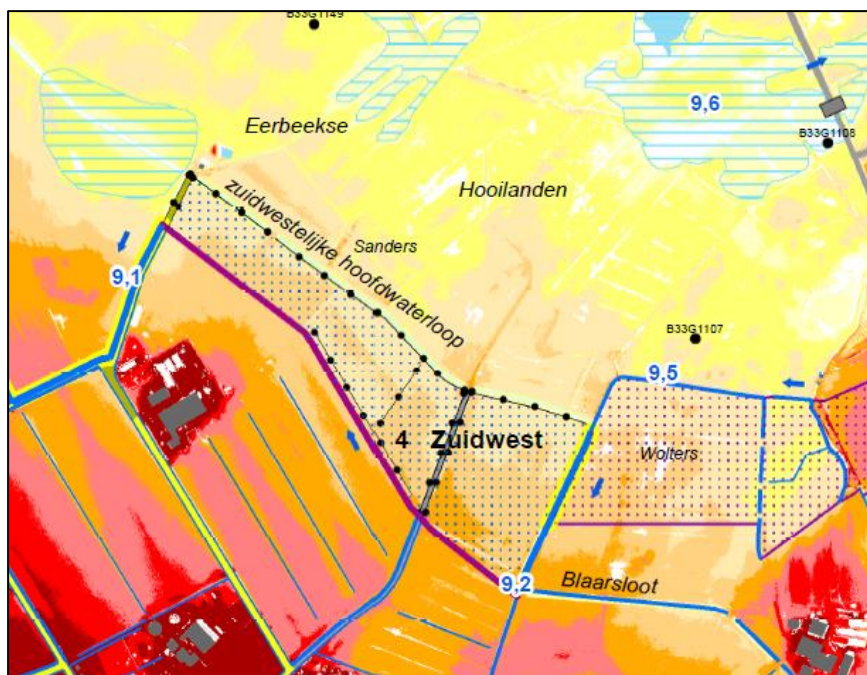
Het blijkt dat er nog knelpunten zijn die zowel de behoud- als uitbreidingsdoelen in de weg staan. Herstel van de kwelstroom op de Empese heide is nog onvoldoende, waardoor de kwaliteit van de blauwgraslanden aldaar de afgelopen jaren in kwaliteit verder is achteruitgegaan, en de ontwikkeling van de nieuw ingerichte percelen wijst ook nog niet op het ontstaan van blauwgraslandvegetaties.

Ten westen van de Empese heide ligt de Zilvense broekbeek, en deze watergang ligt diep ingesneden in het landschap, waardoor deze watergang waarschijnlijk een deel van de kwel afvangt. Het is dus noodzakelijk om deze beek ondieper te maken. Om dat mogelijk te maken zal ook de drainagebasis van andere watergangen omhoog moeten, in ieder geval van de Blaarsloot, waarvan de diepte was afgestemd op het laagst liggende landbouwperceel.

Het laagst gelegen perceel (Bron: Natuurmonumenten).

Door de omvorming van dit agrarisch perceel naar natuur kan ook voor dit laatste ontbrekende stuk de Blaarsloot effectief verlegd worden. Dit maakt het mogelijk om de Blaarsloot 30 cm ondieper te maken, wat zowel een positief effect heeft op de al gerealiseerde natuurgronden. Nog belangrijker is dat hiermee het ondieper maken van de Zilvense Broekbeek in de toekomst (3^e fase) mogelijk gemaakt wordt.

Overzicht van de te verplaatsen Blaarsloot (paarse lijn). (Bron: Natuurmonumenten).

Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

4.6 Archeologie

Algemeen

Door ondertekening van het verdrag van Valletta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

Toetsing

Voor het grondgebied van de gemeente Brummen geldt het 'Paraplubestemmingsplan Archeologie'. Op basis van dit bestemmingsplan kent het besluitgebied wisselend de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie laag', 'Waarde - Archeologie middelmatig' en 'Waarde - Archeologie hoog'. Ter plaatse is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 2.500 m² en dieper dan 40 cm. Met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie hoog' is vastgelegd dat bodemingrepen dieper dan 40 centimeter niet zonder omgevingsvergunning mogelijk zijn. Onderdeel van de omgevingsvergunning is het indienen van een rapport waaruit volgt dat er geen archeologische waarden zijn te verwachten of kunnen worden geschaad. Om deze reden is in het verleden voor een groot deel van de gronden van het besluitgebied archeologisch onderzoek⁸ verricht. Uit het onderzoek volgt dat de meeste maatregelen niet dieper

⁸ KSP Archeologie (2018). Archeologisch bureauonderzoek Empese en Tondense Heide. Rapportnummer: 18287. 28 augustus 2018.

reiken dan maximaal 30 centimeter. Op grond van het archeologie beleid van de gemeente Brummen mag de bodem tot maximaal 30 cm beneden maaiveld worden verstoord. Op het oog lijkt dit dus geen probleem voor de meeste te nemen maatregelen en zou dus geen archeologisch onderzoek nodig zijn. Door bijvoorbeeld archeologische begeleiding van het deel van de werkzaamheden dat dieper dan 30 cm beneden maaiveld reikt zouden eventueel aanwezig archeologische sporen, die direct onder de bouwvoor/plaggendeek aanwezig zijn, kunnen worden waargenomen. Voor deze begeleiding is een Programma van Eisen (PvE) noodzakelijk waarin beschreven staat waaraan het onderzoek moet voldoen en hoe het dient te worden uitgevoerd. Het eerder verrichte onderzoek zal worden geactualiseerd op basis van de nu beoogde stand van zaken van de herstelmaatregelen. De verwachting is niet dat deze resultaten zullen veranderen.

Wanneer tijdens de uitvoering van werkzaamheden een monument wordt gevonden moet dit op grond van de Erfgoedwet (artikel 5.10 en 5.11) verplicht worden gemeld aan de Minister van OCW en de gemeente Brummen.

Conclusie

Er wordt een PVE opgesteld met betrekking tot de archeologische begeleiding en hiervoor wordt voorafgaand aan de verlening van de omgevingsvergunning een selectiebesluit genomen. De voorwaarden voor uitvoering worden geborgd in de omgevingsvergunning.

4.7 Cultuurhistorie

Algemeen

Op grond van artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten ook cultuurhistorische waarden worden meegewogen bij ruimtelijke procedures.

Toetsing

Uit raadpleging van de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Gelderland volgt dat er in het gebied geen cultuurhistorische waarden aanwezig zijn. Daarnaast is het besluitgebied niet aangewezen als rijks- of gemeentelijk monument zoals omschreven in de 'Nota Ruimtelijke Kwaliteit Brummen' uit 2013. Het inrichtingsplan is besproken in paragraaf 0.. Zo is in voorliggend project rekening gehouden met eventueel aanwezige cultuurhistorische waarden.

Conclusie

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig project.

4.8 Geur

Algemeen

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) bevat het beoordelingskader voor geurhinder van veehouderijen die vergunningplichtig zijn op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Wet milieubeheer (Wm). Voor veehouderijen, die onder de meldingsplicht van het Activiteitenbesluit vallen, gelden de voorschriften uit het Activiteitenbesluit. Deze voorschriften zijn inhoudelijk gelijk aan de bepalingen in de Wet geurhinder en veehouderij. Het beoordelingskader is als volgt:

- voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) geldt een maximale geurbelasting op een geurgevoelig object;
- voor andere diercategorieën geldt een minimale afstand voor veehouderijen ten opzichte van geurgevoelige objecten.

Toetsing

Met voorliggend project worden er geen ontwikkelingsmogelijkheden geboden voor nieuwe geurveroorzakende dan wel -gevoelige objecten. Het uitvoeren van geuronderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie

Het aspect geur vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

4.9 Externe veiligheid

Algemeen

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport ervan. Op basis van de criteria zoals onder andere gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden bedrijven en activiteiten geselecteerd die een risico op zware ongevallen met zich mee (kunnen) brengen. Daarbij gaat het vooral om de grote chemische bedrijven, maar ook om kleinere bedrijven als LPG-tankstations en opslagen van bestrijdingsmiddelen. Daarnaast zijn (hoofd)transportassen voor gevaarlijke stoffen, zoals buisleidingen, spoor-, auto-, en waterwegen, ook als potentiële gevarenbron aangemerkt.

Het externe veiligheidsbeleid heeft tot doel zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken zijn gemeenten en provincies verplicht om bij besluitvorming in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet milieubeheer en de Wet op de ruimtelijke ordening de invloed van een risicobron op zijn omgeving te beoordelen. Daartoe wordt binnen het werkveld van de externe veiligheid veelal het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR) gehanteerd.

Het plaatsgebonden risico is de kans dat een persoon die zich gedurende een jaar onafgebroken onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit risico wordt per bedrijf en transport vastgelegd in contouren. Er geldt een contour waarbinnen deze kans 1×10^{-6} (één op de miljoen) bedraagt.

Het groepsrisico is een berekening van de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico. Indien een ontwikkeling is gepland in de nabijheid van een risicobron geldt afhankelijk van de ontwikkeling een verantwoordingsplicht voor het toelaten van gevoelige functies.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Voor bepaalde risicovolle bedrijven geldt het Besluit externe veiligheid inrichtingen en Regeling externe veiligheid inrichtingen (Bevi en Revi). Hierin zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

Circulaire effectafstanden LPG-tankstations

In de circulaire is de effectbenadering uitgewerkt voor LPG-tankstations. In beginsel zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen een effectafstand van 60 meter en geen zeer kwetsbare objecten binnen een effectafstand van 160 meter toegestaan. Naast de circulaire blijft ook de toetsing aan het Bevi noodzakelijk.

Transport van gevaarlijke stoffen (water, spoor, weg)

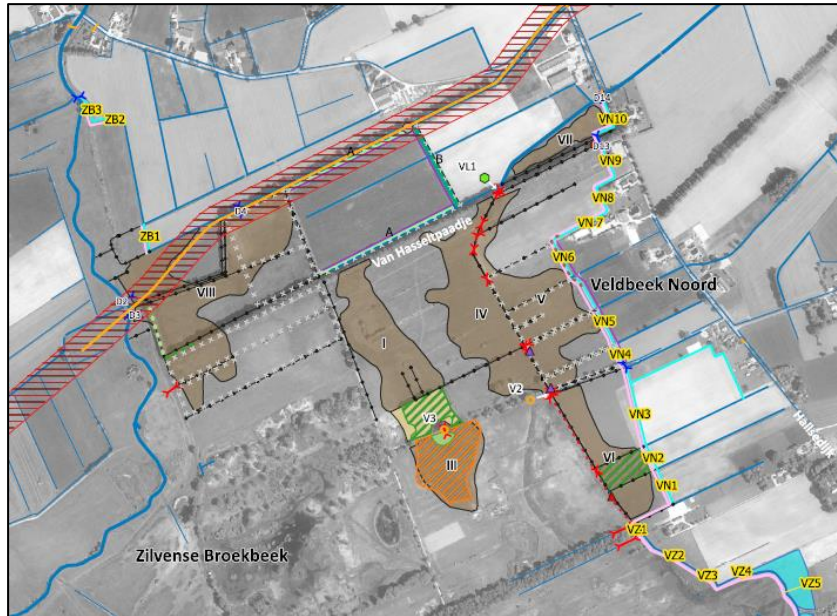
Voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt en basisnet), met als uitvloeisel het zogeheten Basisnet en de bijbehorende regeling Basisnet.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Voor de beoordeling van de risico's van transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb en Revb). Naast de toetsing aan het plaatsgebonden risico en het groepsrisico is hierin vastgelegd dat aan weerszijden van een buisleiding een bebouwingsvrije afstand moet worden aangehouden voor beheer en onderhoud aan de buisleidingen.

Toetsing

Met dit project is geen sprake van de toevoeging van nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten dan wel risicobronnen in de zin van het aspect externe veiligheid. Bovendien zijn er geen stationaire risicobronnen en transportroutes met gevaarlijke stoffen in de directe nabijheid van het besluitgebied aanwezig die een belemmering kunnen vormen. Wel loopt er een buisleiding op door het noordelijke gedeelte van deelgebied 1 waar rekening mee gehouden dient te worden. Hierover zijn afspraken gemaakt met de leidingbeheerder. Het uitvoeren van onderzoek naar externe veiligheid is niet noodzakelijk.

Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

4.10 Geluid

Algemeen

De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het kader van de te verlenen omgevingsvergunning moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals een woning, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting ten gevolge van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen.

Toetsing

Bij onderhavig project is er geen sprake van een toename van het verkeer. Er hoeft daarom geen toename van geluidshinder als gevolg van verkeer te worden verwacht. Ook voorziet de beoogde ontwikkeling niet in nieuwe geluidgevoelige functies. Het uitvoeren van akoestisch onderzoek in de zin van de Wet geluidshinder is dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de uitvoering van onderhavig project.

4.11 Luchtkwaliteit

Algemeen

Eisen met betrekking tot luchtkwaliteit zijn verankerd in de Wet milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2 en vormen een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes als PM₁₀ (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor. Vanaf 1 januari 2015 dient het bevoegd gezag de luchtkwaliteit ook te toetsen aan de grenswaarde voor PM_{2,5}. Op basis van onderzoek door het Planbureau voor de Leefomgeving kan worden gesteld dat als aan de grenswaarden voor PM₁₀ wordt voldaan, ook aan de grenswaarde voor PM_{2,5} wordt voldaan.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen die in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in een gebiedsgericht programma van het NSL. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Plannen die 'niet in betekende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO₂ en PM₁₀ betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het project tot maximaal 1,2 µg/m³ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het project op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het project 'niet in betekende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootsteldingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is een aanzienlijk deel van de dag betreft. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen, zoals scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgthuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming. Substantiële uitbreiding of nieuwvestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

Toetsing

Bij onderhavig project is er geen sprake van een toename van het verkeer. Er is daarom sprake van een project dat 'niet in betekende mate' bijdraagt aan (een verslechtering van) de luchtkwaliteit, conform de ministeriele regeling NIBM. Er hoeven daarom geen negatieve effecten te worden verwacht. Het uitvoeren van luchtkwaliteitsonderzoek is evenmin noodzakelijk.

Conclusie

Het aspect lucht vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit project.

4.12 Verkeer en parkeren

Bij onderhavig project is er geen sprake van een toename van het verkeer. Er hoeven daarom geen negatieve effecten op de doorstroming of de verkeersveiligheid te worden verwacht. Ook zal er geen toenemende parkeerbehoefte gepaard gaan met de beoogde ontwikkeling.

Conclusie

Het aspect verkeer en parkeren vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project.

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Op basis van artikel 3.1.6, lid 1, sub f van het Besluit ruimtelijke ordening dient bij de voorbereiding van een ruimtelijke procedure onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het project. De ontwikkelingen die concreet mogelijk worden gemaakt door de ruimtelijke procedure moeten (economisch) uitvoerbaar zijn, omdat er anders sprake is van een oneigenlijke bestemming.

Het inrichtingsproject Empese en Tondense Heide fase II is een samenwerkingsproject van de Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten. Het project wordt uitgevoerd ten behoeve van behoud en ontwikkeling Natura 2000 opgave. De financiering is onder meer vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (MJO 2020-2025) gesloten tussen de Provincie Gelderland en Natuurmonumenten. De uit te voeren maatregelen zijn vastgelegd in het beheerplan Landgoederen Brummen. De kosten voor de uitvoering van de maatregelen komen volledig voor rekening van de Provincie Gelderland. Hiermee wordt geacht dat de economische uitvoerbaarheid van het project is aangetoond.

Het project valt voor wat betreft de natuuropgave van de Provincie onder Natura2000 en Gelders Natuur Netwerk (GNN). Met betrekking tot de financiële haalbaarheid is er sprake van een gezamenlijke opgave Natura 2000 en financiering door de Provincie Gelderland. De kwaliteit van de vrijkomende grond is dusdanig dat hiervoor geen specifieke financiële voorziening voor benodigd is.

Op grond van artikel 6.12 lid 2 Wro kan de gemeenteraad besluiten tot het niet vaststellen van een exploitatieplan. Tussen Natuurmonumenten en gemeente Brummen is een anterieure overeenkomst gesloten, waarin de kosten voor de bestemmingsplan-procedure zijn verhaald. Daarnaast is tussen Natuurmonumenten en de gemeente Brummen een overeenkomst gesloten waarin onder andere het verhaal van eventuele planschade is geregeld.

Het aspect financiële uitvoerbaarheid vormt geen belemmering ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Participatie

Om de direct omwonenden bij het project te betrekken en te informeren wordt er vanaf december 2021 eens per kwartaal een digitale nieuwsbrief aan hun verzonden. Vanaf januari worden er door Natuurmonumenten excursies aangeboden voor belangstellenden om het project in het veld nader toe te lichten. Ook is er in december gestart met het informeren van aanliggende eigenaren op basis van een afspraak middels keukentafel gesprekken. In lokale dag/weekbladen zal enkele weken voor aanvang van de werkzaamheden een artikel verschijnen met informatie over de uit te voeren maatregelen binnen dit project. Tot slot is in het kader van de participatie ook het as-

pect muggenoverlast genoemd. Om overlast van muggen bij bewoning te voorkomen zijn er in het plan al diverse maatregelen opgenomen:

- Rondom nieuwe (tijdelijke) wateren worden pleksgewijs wilgenstruwelen aangeplant. Beplanting in de buurt van lage plekken, waar in de toekomst water zal blijven staan is of wordt zoveel mogelijk gespaard. Deze struwelen en bosschages zorgen ervoor dat de muggen die in het water tot ontwikkeling zijn gekomen niet wegtrekken, maar op deze luwe plekken blijven.
- Waar mogelijk worden de nieuwe wateren (tijdelijk) verbonden met bestaande wateren. Zo kunnen predatoren de nieuwe wateren gaan bevolken en er op die manier voor zorgen dat een groot deel van de muggen(larven) wordt opgegeten. De nieuwe wateren zullen ook al zo vroeg mogelijk in het najaar worden aangelegd, zodat de eerste predatoren al aanwezig zijn als de muggen vanaf mei eitjes gaan afzetten.
- Om overlast te voorkomen is het belangrijk dat er geen verbindende stroken bos en beplanting tussen het natuurgebied en de bewoning zijn. Waar dat nu wel het geval is zal een aanpassing (gedeeltelijke kap) van deze stroken zorgen dat de verbinding verbroken wordt.
- Door uitvoering van het maatregelenpakket zal er straks schoon, helder water in het natuurgebied aanwezig zijn. Muggen voelen zich hierin minder thuis dan in troebel en voedselrijk water.

De verwachting is dat het totale maatregelenpakket er voor zorgt dat er mogelijk tijdelijk (gedurende 3-4 jaar) meer overlast van muggen binnen het natuurgebied zelf zal zijn, maar dat de overlast buiten het natuurgebied, bij de aangrenzende bewoning, vergelijkbaar zal zijn met de overlast die bewoners nu ook ondervinden.

5.2.2 Overleg en inspraak

Op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening voert het college van burgemeester en wethouders, dat belast is met de voorbereiding van een ruimtelijke procedure, overleg met andere bestuursorganen van bijvoorbeeld buurgemeenten, het waterschap en de provincie.

Het overleg tussen de bestuurlijke instanties dient in een redelijke verhouding te staan tot de aard en omvang van de ontwikkeling. Het overleg dient dan ook beperkt te blijven tot die overheidsinstanties waarmee overleg werkelijk noodzakelijk is om te voorkomen dat de taak of verantwoordelijkheid van het andere overheidsorgaan ontoelaatbaar wordt beperkt, of dat het door dat orgaan te behartigen belang aantoonbaar wordt benadeeld.

Voorliggend project is in nauwe samenspraak tot stand gekomen tussen de gemeente Brummen, provincie Gelderland, Natuurmonumenten en waterschap Vallei en Veluwe.

5.2.3 Zienswijzen

De ontwerpvergunning met bijbehorende stukken heeft van 5 maart tot en met 15 april 2022 op de gebruikelijke wijze ter inzage gelegen. In deze periode zijn geen zienswijzen ingediend.